

NOCTUA

SIVE

NOVA EX BIBLIOTHECA VETERINARIA

Varietas delectat

A nyári szünet nem azt jelenti, hogy nem történik semmi a könyvtárban. Ellenkezőleg: felújítás és új beszerzések előtt állunk, amelyek eredményéről ősszel tudunk majd számot adni. Nyári számunkba az állatorvosi munka néhány nem szokványos vetületéről gyűjtöttünk anyagot: a homeopátiáról; arról, hogyan látják a szakma helyzetét Közép-Európában az EU szakértők; hol kapcsolódhat az állatgyógyászat az emberi rehabilitációhoz. Hagyományos rovatainkban is fontos információt találhatnak egy magyar állatorvosi internet forrásról, illetve a lovas szakirodalomról. (O. É.)

A közép-európai állatorvosokról írnak

Az EU jogrendjének és a segítségnyújtásnak kiemelt területe az állategészségügy. Közép-Európában az állatállomány erőteljesen csökkent, a nagy egységek szétesése miatt a korábban pár száz szövetkezetet ellátó állatorvosi karnak most több száz kis magán állomány-nal kell foglalkoznia. A megmaradt, privatizált szövetkezetek súlyos pénzügyi gondokkal küzdenek. A vágóhidak, a takarmánykeverők és más háttér-szolgáltatók elkeseredett harcot folytatnak a nyereséges fennmaradásért.

Az állatorvosi szakma e változások keresztüzébe került. Az állami szolgálatok nagyon sok alkalmazottat elbocsátottak, amikor fel kellett adniuk a korábban mindent átfogó ellátást. A kedvezőbb helyzetű városi praxisokban néhányan áttértek a kisállat-gyógyászatra, az állatorvosok nagy része előtt azonban a munkanélküliség vagy a pályaelhagyás réme lebeg – a valamikori visszatérés halvány reményével.

Az állatorvosi szolgálat privatizációját adó- és beszerzési kedvezményekkel, hatósági feladatok kiadásával igyekeznek támogatni, és önkormányzati elven működő állatorvosi kamarákat hoztak létre. A kamarai tagság általában kötelező a magán-állatorvosok, és önkéntes az állami tisztviselők és a klinikusok számára. Egyes országokban gondot okoz, hogy az állami felügyelet a hatósági funkciókra a szerződéseket „adományként” osztja, és a tisztviselők másodállásban magánrendelést folytatnak. Az állami szolgálatokban is elvárják, hogy az állatorvosok számítógépes rendszerekhez kapcsolódjanak, befogadják az új jogszabályok özönét, és alkalmaz-

kodjanak a nagyüzemi állattenyésztés és az élelmiszerfeldolgozó-ipar gyors átalakulásához.

E változások utat nyitottak az állatorvosok új, 30-40 év közötti, angolul jól beszélő, számos nyugat-európai országban járt generációja előtt.

A közép-európai állatorvosképzés helyzetét jellemzi: a források elégtelensége (ami az ismeretrobbanással is összefügg), a kedvtelésből tartott állatok jelentőségének növekedése, a hallgatói létszám kényszerű csökkenése, a pálya elnőiesedése. A budapesti egyetemen új, a jövőt előre vetítő diplomaosztó ünnepélyen vett részt az első ízben végzett tíz fős „nemzetközi osztály”, amely angolul tanult és tette le esküjét.

A kelet-európai államokat a gazdasági, politikai és társadalmi feltételek sokfélesége jellemzi. Nem volt minden rossz a régi rendszerben: fegyelmet tartottak, és részben ennek köszönhető, hogy az EU-val összevetve a társult országokban kedvező képet mutat a járványmentesítés helyzete.

Sok kihívás áll még a közép-európai állatorvosok előtt a csatlakozás után is: az állatok nagy távolságokra történő gyors szállítása, a bonyolult piaci szervezet és a nyugat-európai kollégáik számára már ismert könyökharc.

(DAVIES, G.: The veterinary profession in Central Europe. = Veterinary Record. 1998. 142. 22. 591-592. Kivonat.)

125 éves Nádaskay szakrendszere

Életének huszonötödik esztendejében alkotta meg a magyar állatorvosi könyvtári szakrendszert nádaskai Nádaskay Béla (1848-1933), az első hivatalosan kinevezett könyvtáros.

Az állatorvos-tudomány fejlődése, az oktatás korszerűsödése hozta magával az igényt az intézet könyvtárában fellelhető szakirodalom feltárására. A levéltári források szerint Szabó Alajos igazgató 1873. november 12-én kelt átiratában megbízta Nádaskay „boncznokot”, hogy „...a könyvtár a célnak megfelelő új rendezését rögtön munkálatba vésesse. Minthogy a könyvtár az Ön osztályában van elhelyezve, felhivatik a ttes úr miszerint...a könyvtár új rendezését még ma foganatosításba vegye.” Nádaskay Béla a könyvtár rendezését még 1873 decemberében elvégezte és beterjesztette a „tekinzetes igazgatóságnak”. A tematikus rendezésre szolgáló szaklajstromban megjelennek az „ars veterinaria” fogalmi (Tenyésztés-, fajta és életrendtani művek, Patkolástani művek, Küllemtani művek), míg a többi szakcsoport az orvostudományra és a mezőgazdaságra jellemző. Nádaskay alkotásából, amely a könyvtár állományának alakulását tükrözi, következtethetünk a majdani állatorvos-tudomány kibontakozóban lévő multidiszciplináris jellegére is.

Szakmatörténeti gyűjteményünket 1984-ben e rendszer szerint állítottuk fel. Mi, könyvtárosok, Nádaskay Bélát az első állatorvosi szakos könyvtárosként tiszteljük, szellemi elődünknek, példaképünknek tartjuk. (D. A.)

Lovas szakirodalom a Központi Könyvtárban

Bizony nincs könnyű helyzetben az a gyakorló állatorvos kolléga, aki speciális szakmai ismereteit a lógyógyászat területén szeretné fejleszteni. Szemben a kisállatorvoslással, magyar nyelvű folyóirat nem áll rendelkezésre. E területen a hazai egyetemi tankönyveken (belgyógyászat, sebészet, szülészet) kívül mindenképpen a nemzetközi (főként az angol, esetenként a német nyelvű) szakirodalomra van szükség. Ebben sok segítséget nyújtanak azok a könyvek és folyóiratok, amelyek a könyvtárban fellelhetők. Az utóbbi időben megjelent legjelentősebb lovas könyvek megvannak a könyvtárban.

A folyóiratok közül is megtalálhatók a legfontosabbak, de néhányuk megrendelésére csak az utóbbi időben nyílt lehetőség. A klinikai kutatás iránt érdeklődőknek leginkább az Angliában megjelenő *Equine Veterinary Journal*-t, illetve az USA-ban kiadott *Journal of Equine Science*-t lehet ajánlani. Ezek az újságok magas színvonalú, lovakkal kapcsolatos tudományos cikkeket közölnek. Emellett léteznek olyan szintetizáló folyóiratok is, melyek célja főként a továbbképzés. Talán ezek számíthatnak a legszélesebb körű érdeklődésre. Az ilyen típusú újságok közül a két legfontosabb az *Equine Veterinary Education*, illetve a *Veterinary Clinics of North America: Equine Practice*. Az előbbi évente hat alkalommal jelenik meg, és egy-egy száma igen változatos témákkal foglalkozik. Néhány cikk mindig átfogó jellegű (pl. a pataizület megbe-

tegedéseinek diagnosztikája és terápiája, a vemhesség kórtana), illetve tartalmaz gyakorló kollégáktól származó esetismertetések is. A másik említett folyóirat évente csak háromszor jelenik meg. Minden egyes szám más-más témának az aktuális ismereteit fogja össze az adott terület legelismertebb szakembereinek tollából. Az utóbbi időben egy-egy szám például a kólika diagnosztikájával és kezelésével, a szaporodásbiológiában alkalmazott új módszerekkel, illetve a légzőszervi megbetegedésekkel foglalkozott. A német nyelvű újságok közül egy olyan jár a könyvtárba, ami csak a lóval foglalkozik (*Pferdeheilkunde*).

A könyvek, illetve a folyóiratok mellett a lógyógyászatban is egyre jelentősebb szerepet kap az információ interneten keresztüli elektronikus áramlása. A hazai vetm@il-hez hasonlóan több angol nyelvű lovas levelezési hálózat létezik. Ezek közül a két legfontosabb az *Equine Reproduction E-mail*, illetve az *Equine Clinician Network* (ECN). Ezekre a levelezési listákra bárki (angolul beszélő állatorvos) feliratkozhat, és passzívan követheti azokat, illetve aktívan részt is vehet a szakmai „társalgásokban”. Ma már természetes, ha valakinek bárhol a világon van egy érdekes esete, vagy egy megválaszolatlan kérdése, kikéri mások véleményét ezeken a hálózaton keresztül. Sokszor nemcsak szakmai, hanem etikai, illetve egyéb kérdések is terítékre kerülnek ezeken a listákon. Kíváncsi mindenkinek, hogy nagy örömét lelje a könyvtárban található lovas irodalom, illetve az interneten lévő levelezési listák böngészésében! (Dr. Nagy Péter)

Homeopátia bibliográfia (válogatás)

- ANDRESEN, E. P.: Aus der Homöopathie. Fallaufnahme und homöopathische Anamnese in Grossbeständen. = Tierärztliche Umschau. 1991. 46. 11. 678-680, 683.
- EGAN, J.: Evaluation of a homoeopathic treatment for subclinical mastitis. = Veterinary Record. 1995. 137. 2. 48.
- ELSHOLZ, I.: Aus der Homöopathie. Homöopathische Behandlungsmöglichkeiten der Kinetosen. = Tierärztliche Umschau. 1992. 47. 2. 111-112, 115-116.
- GIESE, CH. – GELLERT, M.: „...dass in der Folge die Homöopathie nirgends allgemeiner werden wird, als wie in der Thierarznei“ - Zur Geschichte der Veterinärhomöopathie in Deutschland. = Berliner und Münchener Tierärztliche Wochenschrift. 1995. 108. 8. 305-312.
- GREIFF, W.: Homöopathie zwischen Rationalität und Irrationalität - ein Essay über das Inkommensurable. = Tierärztliche Umschau. 1995. 50. 10. 676-678, 681-683.
- A gyöngéd gyógyítás. Mit nyújthat a homeopátia - és mit nem. = Új Kutya. 1998. 7. 4. 24-26.
- HARMAN, J. C.: Homeopathy in equine practice. = Equine Practice. 1994. 16. 1. 16-18.
- JONES, W. E.: Alternative medicine. = Journal of Equine Veterinary Science. 1995. 15. 6. 259-263.
- KARASSZON D.: A homeopátia kritikája. = Magyar Állatorvosok Lapja. 1993. 48. 2. 107-108.
- KOCH, R.: Aus der Homöopathie. Homöopathische Behandlung von Durchfallerkrankungen bei Hund und Katze. = Tierärztliche Umschau. 1993. 48. 6. 390-393.
- KOVÁTS J.: A homeopátia helyzete és térhódítása egyes nyugat-európai országok állatorvosi gyakorlatában. = Magyar Állatorvosok Lapja. 1993. 48. 2. 101-104.
- LÖSCHER, W.: Homöopathie: eine wirksame und risikoarme Alternative zur konventionellen Pharmakotherapie? Teil 1: Hahnemann und seine Lehre. = Deutsche Tierärztliche Wochenschrift. 1992. 99. 2. 51-54.
- LÖSCHER, W.: Homöopathie: eine wirksame und risikoarme Alternative zur konventionellen Pharmakotherapie? Teil 2: Nachweis der Wirksamkeit beim Tier. = Deutsche Tierärztliche Wochenschrift. 1992. 99. 3. 99-100, 102-106.
- LÖSCHER, W.: Veterinärhomöopathie - Theoretische Grundlagen, arzneimittelrechtliche Beurteilung und kritische Analyse (I). = Praktische Tierarzt. 1993. 74. 12. 1061...1074.
- LÖSCHER, W.: Veterinärhomöopathie - Theoretische Grundlagen, arzneimittelrechtliche Beurteilung und kritische Analyse (II). = Praktische Tierarzt. 1994. 75. 1. 34-38.
- MÁTRAY Á.: A homeopátia. = Magyar Mezőgazdaság. 1998. 53. 14. 30-31.
- MÁTRAY Á.: A homeopátia a XXI. század orvostudománya... = Magyar Állatorvosok Lapja. 1997. 119. 6. 364-366.
- MÁTRAY Á.: Homeopátia az állatgyógyászatban. = Teli-vér. 1998. 6. 3. 6.
- MÁTRAY Á.: A homeopátia jelentősége a haszonállatok terápiájában (Összefoglaló ismertetés). = Magyar Állatorvosok Lapja. 1997. 119. 9. 559-560.
- MÁTRAY Á.: Homeopátiás szakmai nap a Medicus-Partner szervezésében. (Budaörs, 1997. február 28.) = Magyar Állatorvosok Lapja. 1997. 119. 5. 311-313.
- OSBORNE, C. A.: Management of feline lower urinary tract disease by homeopathy. = Veterinary Clinics of North America, Small Animal Practice. 1996. 26. 3. 643-650.
- RAKOW, B.: Die Abwehrlage des Organismus und seine Beeinflussung durch Homöopathie. = Tierärztliche Umschau. 1992. 47. 12. 930-934, 938.
- REINHART, E.: Zur Nutzen-Risiko-Relation homöopathischer Tierarzneimittel. = Tierärztliche Umschau. 1993. 48. 12. 778...796.
- SCHMIDT, A.: Homöopathie: ein Fachgebiet für den Tierarzt. = Schweizer Archiv für Tierheilkunde. 1993. 135. 9. 257-267.
- SCHÜTTE, A.: Ist Forschung in der Veterinärhomöopathie gerechtfertigt? = Berliner und Münchener Tierärztliche Wochenschrift. 1994. 107. 7. 229-236.; Diskussions-bemerkungen. = Berliner und Münchener Tierärztliche Wochenschrift. 1995. 108. 6. 229.
- TAKÁCS GY.: Homeopátia az állatorvoslásban. = Magyar Állatorvosok Lapja. 1993. 48. 2. 108-109.
- TAKÁCS GY.: Homeopátia az állatorvoslásban 1-5. = Biokultúra. 1998. 2. 3. 11.; 1998. 2. 4. 11.; 1998. 2. 5. 13.; 1998. 2. 6. 11.; 1998. 2. 7-8. 11.
- TAKÁCS GY.: Tudósítások egy homeopata állatorvos rendelőjéből. = Állatbarát. 1993. 2. 8. 24.
- WOLTER, H.: Kombinierte homöopathisch-chemotherapeutische Behandlung einer Hündin. = Tierärztliche Umschau. 1994. 49. 3. 148-150.
- WYNN, S. G.: Studies on use of homeopathy in animals. = Journal of the American Veterinary Medical Association. 1998. 212. 5. 719-724.; Homeopathy article induces debate. = Journal of the American Veterinary Medical Association. 1998. 212. 9. 1367-1369.
- ZAJTA E.: Gondolatok a homeopátiáról. = Magyar Állatorvosok Lapja. 1994. 49. 5. 277-282.
- A fenti cikkekről másolat könyvtárunktól kérhető. (V. Zs.)

Zöld Kémények

Green Chimneys egy New York közelében működő farm és ragadozómadár-kórház, ahol rossz családi háttérből érkező, lelkiileg sérült gyermekek találhatnak otthont. Célja, hogy az emberek, az állatok és a természet között kialakított harmonikus kapcsolattal gyógyítson. Az állatokkal való törődésen keresztül utat találhatnak a legsúlyosabb állapotban lévő gyermekek lelkéhez is. A sérült madarak gondozása, felépülése, sorsuk követése pedig kedvezően hat beilleszkedésükre. Jelenleg 380 állatot tartanak, és a háziállatok mellett 15 veszélyeztetett faj elárvult fiókait vagy sérült példányait igyekeznek a fiatalok bevonásával visszaadni az életnek, a természetnek. Szabadon bocsátásuk az

intézmény fontos, gyógyító erejű „szertartása”.
(Forrás: KUPCHOK, P.: Green Chimneys: Children Healing Wildlife Healing Children. = Journal of Avian Medicine and Surgery. 1995. 9. 3. 190-193.)
Az intézmény honlapjának címe:

<www.pcnet.com/~gchimney/index.html>

Internet források

Állatorvosi Információs Oldalak

<<http://vet.info.hu/index.htm>>

A vet.info.hu a magyar állategészségügyi vonatkozású internetes lehetőségekről nyújt átfogó képet. Két fontosabb része az állatorvosoknak, illetve az állattartóknak szól.

Az állatorvosok részére készített oldalakról a magyar állategészségüggyel kapcsolatos, valamint a fontosabb angol nyelvű források érhetőek el. Lehetőség van a praktizáló állatorvosok adatainak keresésére megyék szerinti bontásban, s a regisztráció is itt történik. A honlap állásajánlatokat is tartalmaz.

Informálódhatunk a Magyar Állatorvosi Kamara szervezetéről, illetve felvilágosítást kaphatunk a vetm@il állatorvosi szakmai levelezési listáról. Az érdeklődők a fontosabb állategészségügyi programokról is tájékozódhatnak, a részletes leírásokhoz linkek segítségével juthatnak el.

Az állattartók állatorvosi szaktanácsot kaphatnak, és böngészhetnek az állattenyésztők oldalain. (H. K.)

Az Állatorvostudományi Egyetem Központi Könyvtárának nyitvatartása:

1998. július 13. – 1998. augusztus 28.	Z Á R V A
1998. augusztus 31-től	
hétfő, kedd, szerda	8.30 – 18.00
csütörtök	8.30 – 20.00
péntek	9.00 – 17.00

A Noctua terjesztéséért, és ezen keresztül könyvtári szolgáltatásaink népszerűsítéséért köszönetet mondunk a Magyar Állatorvosi Kamarának.

NOCTUA SIVE NOVA EX BIBLIOTHECA VETERINARIA

Kiadja: Állatorvostudományi Egyetem Központi Könyvtára

Felelős kiadó: Cserey Lászlóné dr.

Felelős szerkesztő: Orbán Éva

Szerkesztők: Haralyi Krisztina, Varga Zsolt

Cím: 1078 Budapest, István u. 2.

Tel.: (06-1) 322-2660

Fax: (06-1) 322-0849

e-mail: mcserey@ns.univet.hu